

ЩЕРБАКОВА К.О., ст. гр. ЕПР-09
Наук. керівн.: Моїсеєва Ю.Ю., асист.
ДВНЗ «ДонНТУ» Красноармійський індустріальний інститут,
м. Красноармійськ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОНЕЦЬКОМУ РЕГІОНІ

Изучены инвестиционная привлекательность и инвестиционный климат Донецкого региона, определены приоритетные направления развития инвестиционной деятельности региона.

Актуальність. На сьогоднішній день інвестиційна діяльність являє собою передумову та основний чинник розвитку регіону. В сучасних умовах глобалізації та постійного росту конкуренції будь-який регіон бореться за залучення інвестицій та сприятливий інвестиційний імідж. Інвестиційний клімат регіону характеризується системою інвестиційного потенціалу, ризиків регіону та визначає інвестиційну привабливість для інвесторів.

Проблеми інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості викладено в роботах таких вчених: І.О.Бланк, О.І. Бутенко, О.В.Гаврилук, Н.М. Гуляєва, А.С. Музиченко, А.А. Пересада, Д. Черваньов, Б.М. Щукін. Але дані питання потребують постійного дослідження.

Мета дослідження. Визначення пріоритетних напрямів розвитку інвестиційної діяльності Донецького регіону.

Основна частина. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіону показують можливості забезпечення зростання темпів розвитку регіону, що є об'єктивною необхідністю сьогодення. Інвестиційна привабливість регіону визначає напрямки інвестування для розробки інвестиційних проектів з врахування ресурсного потенціалу даного регіону [5].

Донецька область займає провідні позиції серед регіонів України за показниками інвестиційної діяльності, однак обсяги інвестиційних надходжень не є достатніми. Інвестиційний клімат Донецької області відрізняється рядом традиційно привабливих сторін, до яких можна віднести значні природні ресурси (12% запасів України в цілому, вугленосні площі становлять понад 50 тис. км² і зосереджують близько 98% запасів кам'яного вугілля України) та науково-технічний потенціал, кваліфіковану робочу силу з високим рівнем базової освіти, недостатньо насичений ринок виробничих і споживчих товарів і послуг, відносно невисокий рівень конкуренції. Поряд із тим, інноваційна та ділова інфраструктура у сфері інвестування є недостатньо розвиненими, що гальмує надходження інвестицій до регіону. За таких умов постає необхідність визначення основних засад інвестиційної політики Донецької області та шляхів її впровадження з урахуванням регіональних особливостей [2].

Надзвичайно важливою для Донецької області є правильно збудована

інвестиційна політика, тому що тут зосереджений могутній виробничо-ресурсний потенціал, для якого є характерним достатньо високий рівень морального та матеріального зносу. Галузями економіки, пріоритетними для інвестування, є металургія, вугільна промисловість, хімічна промисловість, сільське господарство, харчова промисловість, машинобудування, виробництво та розподіл електроенергії. Поряд із цим, слід спрямовувати значні обсяги коштів на розвиток соціальної, інтелектуальної та інноваційної інфраструктури. Капіталовкладення в соціально-економічний розвиток регіону допоможе у розв'язанні численних екологічних проблем, що є наслідками активної діяльності великих промислових груп [2].

Серед переваг інвестування в Донецьку область слід відзначити наступні: доступ до великих світових ринків; Донецька область є найбільшим промисловим центром України; світовий рівень наукових досліджень і розробок; наявність досвіду роботи з інвесторами; висококваліфікована робоча сила; доступні ціни на нерухомість тощо.

Говорячи про можливості економічного розвитку регіону, слід відзначити залучення іноземного капіталу. Станом на 1 січня 2012 року прямі іноземні інвестиції отримали 660 підприємств Донецької області з 60 країн світу. Найбільшими інвесторами є Сполучені Штати Америки, Кіпр, Великобританія, Німеччина, Нідерланди, Російська Федерація, Австрія, Польща [4].

Значна частина іноземних інвестицій Донецької області (84%) зосереджена в 5 містах (Донецьк, Макіївка, Артемівськ, Маріуполь, Єнакієво). Усунення диспропорції розподілу іноземного капіталу вкрай необхідне для повноцінного розвитку всіх міст і районів області. У регіоні здійснюють свою діяльність більш 2000 найкрупніших в Україні, СНГ та в світі підприємств. Найбільш ефективні компанії, що інвестують в регіон: ТОВ «Комбінат «Каргіл», ЗАТ «Лафаржгіпс», ТОВ «Кнауф гіпс Донбас», фірма «ХайдельбергЦемент України», ЗАТ «Зевс Кераміка» та ін.

Той факт, що для Донецької області характерна значна концентрація бізнесу, має приваблювати інвестора. Проте перспективи для нього залишаються не досить сформованими та нечіткими. Слід наголосити, що головну роль відграють саме очікування з боку інвестора. На даний момент ніхто не може надати гарантій. Цілком можливо, що, вклавши гроші, інвестор матиме певні проблеми у вигляді судових процесів, бюрократичної тяганини чи «змін правил під час гри». Крім того, не можна не враховувати негативний досвід деяких інвесторів [3].

Провідною сферою Донеччини є вуглевидобуток. Безумовно ця галузь є пріоритетною для інвестування. Вугільна галузь не має власних інвестиційних ресурсів, оскільки є хронічно збитковою, а її діяльність постійно фінансово підтримується за рахунок державного бюджету. Вугільна промисловість має застарілий шахтний фонд, шахти потребують реконструкції і технічного оновлення, необхідно нове будівництво для поповнення потужностей, які ліквідуються. У зв'язку з цим, великого значення набуває сприяння поліпшенню інвестиційного клімату у вугільному

секторі, а саме:

підвищення ліквідності вуглевидобувних підприємств – закриття неперспективних шахт, проведення реструктуризації заборгованостей, проведення реконструкції шахт;

завершення корпоратизації підприємств і створення ефективних холдингових компаній і об'єднань;

використання способів приватизації, що створять сприятливі умови для притоку інвестицій – додаткова емісія та продаж акцій;

залучення інвестиційних партнерів із металургії та енергетики.

Також слід зазначити, що для Донецького регіону важливим є залучення інвестицій на охорону навколишнього середовища.

Для покращення інвестиційного клімату державним інституціям, насамперед, потрібно розробити надійні закони щодо гарантування прав інвестора та механізми стимулювання інвестицій. Необхідно також розробити дієві механізми контролю над використанням державних інвестицій. Одним із найдієвіших напрямків покращення інвестиційної привабливості галузі є вивільнення від «безнадійних» потенційно збиткових підприємств. При виборі можливостей створення нових робочих місць основну увагу треба приділяти забезпеченню інвестиціями розвитку великих підприємств, навколо яких доцільно створювати мережу середніх і малих підприємств, що задовольняють його потреби.

Висновки. Таким чином, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості економіки повинно стати стратегічним завданням. У цілому, до першочергових завдань інвестиційного розвитку Донецької області належать:

- підвищення інвестиційної привабливості регіону.
- здійснення структурно-інноваційної перебудови економіки області.
- подолання диспропорцій розвитку територій області.

Найголовнішим завданням інвестиційного розвитку Донецького регіону потрібно стати сприяння поліпшенню інвестиційного клімату області.

Бібліографічний список

1. Привабливість регіону для інвестицій. Ліпанова О.А. Розвиток економічного та соціального середовища в сучасних умовах [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://bdpu.org/scientific_published/conf021009.

2. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України // Фінанси України. — 2008. — №2 (147). — С.68-81.

3. Донеччина. Сучасний вимір. Книга друга. Загальна редакція, передмова – В.І. Мозговий, відповідальний за випуск В.П. Безродний, 2007. – 256 с.

4. <http://www.donetskstat.gov.ua>.